

Bakgrunn for innstilling Holtan kraftverk

Fauske kommune i Nordland

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Tiltakshaver	Holtan kraft AS
Referanse	201206302-28
Dato	23.01.2017
Notatnummer	KI-notat 8/2017
Ansvarlig	Gry Berg
Saksbehandler	Eline Nordseth Berg

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsvæien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	6
NVEs vurdering	7
NVEs konklusjon	11
Forholdet til annet lovverk	12
Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven	14
Vedlegg	17

Sammendrag

Holtan Kraft AS søker om tillatelse etter vannressursloven § 8 og energiloven til bygging og drift av Holtan kraftverk i Fauske kommune, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer.

Fra 01.01.10 er det fylkeskommunen som har fått delegert myndighet fra Olje- og energidepartementet til å fatte vedtak i saker der det er søkt om konsesjon til bygging av kraftverk med en installasjon under 1 MW. All forberedende saksbehandling gjennomføres av NVE, som gir innstilling til fylkeskommunen. Omsøkt tiltak er på 0,662 MW og NVE har derfor forberedt saken. Under følger NVEs innstilling til fylkeskommunen.

Kraftverket skal utnytte et fall i elva Korsåga på 225 m, fra inntaket på kote 345 til kraftstasjonen på kote 120. Elva har middelvannføring på 215 l/s og det er søkt om en minstevannføring på 12 l/s, det samme som alminnelig lavvannføring. Installert turbin vil ha en maksimal slukeevne på 400 l/s og en effekt på 0,662 MW, som vil gi en gjennomsnittlig årlig energiproduksjon på 2,4 GWh. Inntaket planlegges som Coanda-inntak, og rørgata skal graves eller sprenges ned i sin helhet. Kraftstasjonen anlegges ved en gammel inntaksdam for drikkevann, og avløpet fra turbinen går ut i denne dammen.

Holtan kraftverk ble vurdert konsesjonspliktig i vedtak datert 19.05.10. Tiltaket er også tidligere vurdert etter vannressursloven § 8 og NVE leverte negativ innstilling til Nordland fylkeskommune 17.02.16 for Holtan kraftverk. Hovedgrunnen for NVEs innstilling om avslag var da at tiltaket ville berøre en bekkekløft fra ca. kote 50-120. Holtan kraft AS har siden kommet med en planendring med kraftstasjonsplassering oppstrøms bekkekløfta.

Fylkesmannen i Nordland har uttalt at de mener konsekvensene for naturmiljøet er moderate, forutsatt at avløpet fra turbinen går tilbake til vassdraget før bekkekløfta. **Fauske kommune** rår til konsesjon, under forutsetning om at tiltaket gjennomføres så skånsomt som mulig. **Sametinget** har ingen merknader til prosjektet. Når det gjelder å mate inn produksjonen fra et eventuelt Holtan kraftverk, så er det kapasitet på distribusjonsnettet, men ikke på regionalnettet før flaskehalser i nettet er utbedret (tidligst 2017), ifølge **Nordlandsnett**.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 2,4 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for minikraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør små kraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene (2013-15) har NVE klarert om lag 2,0 TWh ny energi fra små kraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på små kraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi positiv innstilling til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre

må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan foreslå avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

Nederste del av Korsåga renner gjennom en bekkeløft med B-verdi. Bekkeløfta vil ikke bli berørt av kraftverket slik det nå er omsøkt, så fremt kraftstasjonen og avløpet utformes riktig. Holtan kraftverk er plassert slik at det kan få konsekvenser både for landskap og friluftsliv, men dette har ikke vært avgjørende for konsesjonsspørsmålet. Kraftverket kommer ikke i konflikt med ei flyttlei lokalisert på nordsiden av elva, og konsekvensene for reindriftsnæringa anses å være små.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE anbefaler at Nordland fylkeskommune gir Holtan kraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Holtan kraftverk.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Holtan kraft, datert 18.08.14:

«Holtan Kraft AS ønsker å utnytte vannfallet i elva Korsåga i Fauske kommune i Nordland fylke, og søker herved om følgende tillatelser:

I Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- - Å bygge Holtan kraftverk

II Etter energiloven om tillatelse til:

- - Bygging og drift av Holtan kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.»

Holtan kraftverk, endelig omsøkte hoveddata

TILSIG		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	3,1
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	6,8
Spesifikk avrenning	l/(s·km ²)	69,4
Middelvannføring	l/s	0,215
Alminnelig lavvannføring	l/s	12
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	17
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	12
Restvannføring	l/s	20

KRAFTVERK

Inntak	moh.	345
Avløp	moh.	120
Lengde på berørt elvestrekning	m	1000
Brutto fallhøyde	m	225
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,49
Slukeevne, maks	l/s	400
Minste driftsvannføring	l/s	20
Planlagt minstevannføring, sommer	l/s	12
Planlagt minstevannføring, vinter	l/s	12
Tilløpsrør, diameter	mm	500
Tilløpsrør, lengde	m	820
Installert effekt, maks	MW	0,662
Brukstid	timer	3700

PRODUKSJON

Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	1,2
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	1,2
Produksjon, årlig middel	GWh	2,4

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	10,2
Utbyggingspris	kr/kWh	4,25

Holtan kraftverk, elektriske anlegg**GENERATOR**

Ytelse	MVA	0,7
Spenning	kV	0,69

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	0,8
Omsetning	kV/kV	22/0,69

NETTILKNYTNING

Lengde	m	450
Nominell spenning	kV	22
		Jordkabel

Om søker

Holtan Kraft AS eies av fallrettighetseierne Bjørn Roger Holtan, Kjell Magne Holtan og Frank Raymond Holtan. I tillegg eier Minikraft AS en mindre andel av selskapet.

Beskrivelse av området

Korsåga ligger i Fauske kommune, åtte kilometer nord for kommunesenteret. Elva er en del av vassdragsområdet Fagerbakkvassdraget og Laksåga/Sørfolda og drenerer et nedbørfelt på 3,1 km² ved det planlagte inntaket.

Inntaket er planlagt rett under tregrensen. Der fins spredte forekomster av vierkratt og fjellbjørkeskog, og det ligger en del svaberg i dagen rundt inntaksplasseringen. Den berørte elvestrekningen renner nedover ei bratt li med en del stryk og noen større fosser. Nedstrøms inntaket renner elva inn i tettere barskog, og krysses flere steder av skogsbilvei/traktorvei. Omtrent på kote 120 er det en gammel inntaksdam til drikkevann, og nedstrøms denne renner elva i en bekkekløftformasjon.

Området er betydelig påvirket av mennesker. I tillegg til de nevnte veiene som krysser vassdraget, krysses det også av en kraftlinje. Det drives skogbruk i området og alpinsenteret Holtanlia ligger omtrent én kilometer lenger sør i samme li. Ovenfor inntaket ligger ei hytte, mens i bunnen av vassdraget, rundt kote 50, ligger Holtan gård.

Teknisk plan*Inntak*

Inntaket planlegges med Coanda-rist. Dammen blir omtrent tre meter bred og to meter høy. Det er ganske flatt der inntaket er tenkt plassert, og det trengs en større samleikum i forbindelse med Coanda-rista. Denne må mest sannsynlig sprenges ut.

Vannvei

Rørgata skal sprenges eller graves ned i sin helhet, og blir omtrent 820 meter lang. Rett ut fra inntaket ligger det en del svaberg i dagen, og på befaring 30.06.15 ble det diskutert og avgjort at rørgata heller burde legges i en naturlig grøft noen meter nord for opprinnelig trasé.

Søknaden oppgir at det er noe usikkert hvor mye sprengning som må foretas nedover mot kraftstasjonen, men at det fins rikelig med løsmasser til å arrondere rundt røret. Røret vil også delvis legges i eksisterende skogsbilvei.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen skal anlegges vest for den gamle inntaksdammen for drikkevann og avløpet fra turbinen vil gå ut i dammen. Kraftstasjonsbygget med parkeringsplass anslås å beslaglegge 300 m².

En Pelton-turbin vil bli installert med en effekt på 0,662 MW og maksimal slukeevne på 400 l/s. Minste driftsvannføring er 20 l/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 12 l/s hele året. Ved vannføringer under 32 l/s vil alt vannet gå i elva. Generatoren får en ytelse på 0,7 MVA og spenning på 0,69 kV. Transformatoren skal ha en ytelse på 0,8 MW og med omsetning på 0,69 kV/22 kV.

Nettilknytning

Kraftverket skal kobles på eksisterende kraftlinje med en 450 meter lang jordkabel. Fauske Lysverk AS har oppgitt at det er kapasitet i distribusjonsnettet, mens Nordlandsnett informerer om at produksjon fra Holtan kraftverk tidligst kan tas inn på regionalnettet i 2017.

Veier

Det skal anlegges ny, permanent vei opp til inntaket fra den eksisterende skogsbilveien. Den nye veien vil anlegges i rørgatetraseen og få en bredde på tre meter og en lengde på 830 meter. Adkomst til kraftstasjonen blir via eksisterende vei.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Området ligger i LNF-A-område, og det må søkes om dispensasjon fra kommuneplanen for å gjennomføre tiltaket.

Fylkesvise planer for småkraftverk

Regional plan for små vannkraftverk i Nordland omhandler blant annet området for tiltaket. Korsåga er ikke vurdert spesielt i planen. Ifølge kartgrunnlaget i planen er det ingen registrerte verdier i tiltaksområdet innen temaene utvalgte naturtyper, fiske, landskapsverdier, fjordlandskap, kulturmiljø og friluftsliv. Nærmeste vernede vassdrag er Valnesfjordvassdraget.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden ble sendt på høring første gang høsten 2014. NVE var på befaring i området den 30.06.15 sammen med representanter for søkeren, kommunen og fylkeskommunen. I tillegg har planendringen vært sendt på høring til lokale myndigheter. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Uttalelsene NVE mottok i forbindelse med høringsrunden i 2014 er tilgjengelig på våre nettsider. Flere av disse er fremdeles gjeldende og tas med i vurderingen her.

Vi har mottatt følgende kommentarer til planendringen:

Fylkesmannen i Nordland har uttalt følgende i brev av 26.04.16:

«Som følge av NVEs innstilling av 17.02.16 om avslag på søknad om konsesjon for bygging av Holtan kraftverk ut fra hensynet til bekkekløften her, og dens bidrag til naturtypens spennvidde, har Holtan kraft AS endret søknaden. Det søkes nå om konsesjon for endret plassering av kraftstasjon oppstrøms den viktige bekkekløften.

Fylkesmannen er vesentlig mindre kritisk til den nå omsøkte løsningen da bekkekløften og den fuktkrevende kryptogamfloraen vil bli ivaretatt. Det er dog vesentlig at vannavløpet føres i den eksisterende dammen oppstrøms bekkekløften. Under denne forutsetning vurderer vi konsekvensene for naturmiljø som forholdsvis moderate.

Endret plassering av kraftstasjonen vil, etter vår vurdering, heller ikke vanskeliggjøre flytting av rein på østsiden av Korsåga. Sann sett utgjør ikke det reviderte forslaget vesentlige endringer i konsekvenser for reindriften i området sammenliknet med den opprinnelige omsøkte løsningen.»

Sametinget har uttalt følgende i brev av 11.04.16:

«Etter vår vurdering av beliggenhet, omfang og ellers kjente forhold kan vi ikke se at det er fare for at det omsøkte tiltaket kommer i konflikt med automatisk fredete samiske kulturminner. Sametinget har derfor ingen spesielle merknader til tiltaket.

Skulle det likevel under arbeid i marken oppdages gjenstander eller andre strukturer/spor som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget omgående, jf. lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 8 annet ledd. Vi forutsetter at dette pålegg formidles videre til dem som skal utføre arbeidet i marken.

Vi minner om at alle samiske kulturminner eldre enn 100 år er automatisk fredet ifølge kml. 4 annet ledd. Det er ikke tillatt å skade eller skjemme fredet kulturminne, eller sikringssonen på 5 meter rundt kulturminner, jf. kml. 3 og 6.»

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 3,1 km² ved inntaket og middelvannføringen er beregnet til 0,215 m³/s. Effektiv innsjøprosent er på 0,1 % og nedbørfeltet har en snaufjellandel på 48,3 %. Avrenningen er relativt stabil fra år til år med dominerende vårflokker, men det er høy vannføring også på høsten. Laveste vannføring opptrer gjerne om vinteren og sent på sommeren. 5-persentilen sommer og vinter er beregnet til henholdsvis 17 og 12 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 12 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 400 l/s og minste driftsvannføring 20 l/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 12 l/s hele året.

NVE har ikke kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Med en maksimal slukeevne tilsvarende 186 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring på 12 l/s hele året, vil dette gi en restvannføring på ca. 37 l/s rett nedstrøms inntaket som et gjennomsnitt over året. Det meste av dette vil komme i flomperioder. De store flomvannføringene blir i liten grad påvirket av utbyggingen. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 45 dager i et middels vått år. I 38 dager vil vannføringen være under summen av minste driftsvannføring og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med 20 l/s ved kraftstasjonen.

Produksjon og kostnader

NVE har ikke kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Fordi de hydrologiske beregningene er beheftet med usikkerhet, vil også produksjonsestimatet være det. Usikkerheten ved beregninger fra NVEs avrenningskart øker ved små nedbørfelt, som i dette prosjektet.

Søker oppgir en utbyggingspris på 4,25 kr/kWh, som ansees som vanlig sammenliknet med andre vannkraftverk av samme størrelse.

Naturmangfold

Naturtyper

Biologisk mangfold (BM)-rapporten som er utført i forbindelse med konsesjonssøknaden for Holtan kraftverk er gjennomført av Ecofact. Rapporten opplyser om at det tidligere ikke var avgrenset noen naturtypelokaliteter i influensområdet. Utredningen ga imidlertid grunnlag for å avgrense en bekkekløftlokaltet med fossesprøytsone rett nedstrøms der kraftstasjonen er tenkt etablert. Ecofact ga bekkekløfta med fossesprøytsone verdien B – regionalt viktig, og anbefalingen var å la kløfta forbli uutbygd.

I NVEs innstilling av 17.02.16 var bekkekløfta hovedgrunn for avslag og også grunnlag for planendringen som nå vurderes.

Med bakgrunn i dette mener vi at planendringen Holtan kraft AS foreslår er riktig. Ved å trekke kraftstasjonen opp oppstrøms bekkekløftlokaliteten og la avløpet fra kraftverket gå i den gamle

inntaksdammen vil bekkekløfta forbli uberørt. Dette er etter NVEs mening avgjørende for konsesjonsspørsmålet i denne saken. NVE påpeker at utformingen av kraftstasjonen med avløpet må være slik at vannføringen og –strømningen er lik nåværende situasjon ved utløpet av den gamle inntaksdammen. Dette for at bekkekløfta skal forbli uberørt. Både veier og nettilknytningstrasé må legges tilstrekkelig unna elva på strekket med bekkekløft.

Arter

BM-rapporten melder at registrering av fugl er lite grundig i området, det samme gjelder vilt. Rapporten antar at det kan finnes både fjellrype (over skoggrensa) og lirype i området. Både lirype og fjellrype er rødlistet (NT) i Norsk rødliste for arter 2015. Lia nedenfor inntaket antas også å kunne være levested for orrfugl. Området er ikke egnet for fossefall. Hvis det anbefales at konsesjon gis, bør det tas hensyn til at det kan finnes fjell- og lirype i området, og om mulig bør anleggsperioden legges utenom hekkeperioden.

Det er stor tetthet av elg som bruker området både til trekk og beite. Gaupe (EN) er registrert som streifdyr.

Fugl og vilt vil i anleggsperioden mest sannsynlig sky området. Fordi inntaksområdet ligger over tregrensen vil det ta lenger tid for området å revegeteres. Anleggsperioden bør legges utenom hekketida til fjell- og lirype. Tas disse hensyn, mener NVE at konsekvensene for fugl og vilt i Holtanlia er midlertidige og akseptable.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om Holtan kraftverk legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldloven § 8.

I influensområdet til Holtan kraftverk er det registrert en bekkekløft med fossesprøytsone (B) og gaupe (EN). Konsekvensene av utbyggingen for disse naturtypene/artene mener vi er akseptable. En eventuell utbygging av Korsåga vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5 gitt at bekkekløfta forblir uberørt.

NVE har også sett påvirkningen fra Holtan kraftverk i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypen bekkekløft i området. Det er få andre bekkekløfter i Fauske kommune, hvor en av tre med verdi B er gitt konsesjon til utbygging. Vi mener det er riktig å trekke kraftstasjonene opp oppstrøms bekkekløftlokaliteten i Korsåga for å skåne lokaliteten. Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jamfør naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkningene tiltaket kan ha på naturmiljøet, og vi mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Friluftsliv

Inntaket til Holtan kraftverk er plassert helt i utkanten av Finneidfjell friluftsområde, et bynært friluftslivsområde som er vurdert som svært viktig, ifølge Naturbase. Området er beskrevet som et svært hyppig brukt område med svært stort potensiale utover dagens bruk. Området er også lett tilgjengelig for allmennheten. Fauske kommune uttaler at Finneidfjell er et godt brukt friluftsområde både sommer og vinter og anerkjenner områdets verdi. Det samme skriver Fylkesmannen i Nordland. Kommunen mener at Holtan kraftverk ikke vil berøre friluftsområdet i særlig grad, noe NVE er delvis uenig i. En utbygging i området vil hindre at områdets fulle potensiale blir oppfylt. Inntaksområdet vil også bruke lang tid på å revegeteres, da det ligger rett over tregrensen.

Fordi det er flere vannkraftutbygginger i Fauske og nabokommunen i nord, Sørfold, og nylig også gitt konsesjon til ytterligere tre småkraftverk i Sulitjelmadalen (se KSK-notat nr. 53/2015), blir det desto viktigere å unngå inngrep med store skadevirkninger i området med Finneidfjell. Av samme grunn mener NVE at Finneidfjell øker i verdi som friluftsområde. Store deler av friluftsområdet er også kartlagt som inngrepsfritt, dermed utgjør Finneidfjell, pluss store områder lenger øst, et stort område preget av urørthet.

Holtan kraftverk er lokalisert så vidt innenfor Finneidfjells grenser, og NVE mener at utbyggingen vil påvirke området negativt, men vurderingen av friluftslivet er ikke avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Landskap

Tiltaket ligger i landskapsregion 32, fjordbygdene i Nordland og Troms, underregion Skjerstadfjorden. Landskapsregion 32 er kjennetegnet av et tydelig fjordtrau og strandflater med en viss kulturpåvirkning. I bakgrunnen ruver ofte store fjell, gjerne med innslag av små botnbreer. Vassdragene i regionen er oftest korte og uten høye fossefall, men enkelte fjorddaler har storslagne fosser. Kontrastene i landskapet er ofte store, og hellingen på skråningen varierer fra slake åsflater til stupbratte fjellsider. Ofte skjærer korte fjordarmer ut fra hovedfjorden, og fortsetter som dype u-daler inn i høyfjellet rundt. I områder med alpine former er stupbratte fjellsider og flåg vanlig. Som regel blir høydeforskjellen mellom sjøflate og fjelltopp større dess lenger fjordene trenger inn i landet. De omkransende landformene til disse lengste fjordene veksler fra mer rolige avrunda ås- eller lavfjellsformasjoner, som i underregionen Skjerstadfjorden, til mer alpint ville og opprevne med tindepreg. Beskrivelsen er hentet fra «Nasjonalt referansesystem for landskap» (Puschmann 2005).

I «Regional plan om små vannkraftverk i Nordland» er Skjerstadfjorden gitt liten verdi innenfor tema fjordlandskap.

Området der tiltaket er planlagt er en relativt bred dal med runde åsformasjoner på hver side. Høydeforskjellen mellom dalbunn og Finneidfjell som ligger ovenfor lia Holtan kraftverk er planlagt i, er omtrent 450 m. Tregrensa i lia går litt nedenfor der inntaket til kraftverket er planlagt og det er ganske skrint i inntaksområdet.

Dette medfører at inntaksarrangementet til kraftverket kan bli synlig fra E6 og de andre veiene nede i Fauskeidet. NVEs erfaring tilsier at det må en del sprengning til for å få plassert inntakstanken som kreves ved et Coanda-inntak. Øvre del av rørgata må muligens også sprenges ned. Slik NVE ser det kan dette bli svært synlig fra Fauskeidet, noe som sees på som negativt. Inntaket er tenkt plassert der lia knekker innover mot fjellområdet, og en kan risikere at inntaket blir synlig også herfra, men dette er i hovedsak i anleggsperioden.

Det er allerede en skogsbilvei i Holtanlia der også rørgatetraseen skal gå, i tillegg til at Holtanlia alpinsenter ligger noen kilometer sørover. Søker har brukt argumentet med at alpinsenteret er bygd ut og allerede er et sår i landskapet. NVE er ikke av den oppfatning at dette nødvendigvis forsvarer å bygge ut enda et vertikalt belte i samme li. Olje- og energidepartementets retningslinjer for små vannkraftverk, tema landskap, sier blant annet at inngrep som er synlige og som etterlater sår i naturen bør unngås. Vi mener at med en skånsomt anlagt og gjennomtenkt rørgatetrasé kan de fleste av de negative landskapsvirkningene unngås.

Reindrift

Fylkesmannen informerte i 2014 om at utbyggingen av Korsåga ikke kommer i konflikt med flyttleia som ligger på nordsiden av elva. De påpeker at Duokta reinbeitedistrikt, som tiltaksområdet er en del av, er utsatt for bit-for-bit-utbygging, men dette gjelder i større grad områder nord og øst for Holtan. Fylkesmannen går ikke imot prosjektet på bakgrunn av reindrift. I uttalelsen av 26.04.16 skriver de at planendringen ikke øker konsekvensene for reindriften i forhold til det opprinnelige prosjektet.

Duokta reinbeitedistrikt har uttalt direkte til søker at de ikke har innvendinger til utbygging av Holtan kraftverk.

Med grunnlag i høringsuttalelsene ser ikke NVE at utbyggingen kommer i konflikt med reindriften i området.

Kulturminner

Sametinget skriver i sin uttalelse at tiltaket ikke kommer i konflikt med automatisk fredete samiske kulturminner. Fylkeskommunen skrev det samme i sin uttalelse fra 2014 om automatisk fredete kulturminner. Søk i Kulturminnesøk (11.01.16) gir heller ingen registreringer av kulturminner i området.

NVE ser ikke på kulturminner som et konfliktfylt tema i dette prosjektet, men minner om meldeplikten, jf. kulturminneloven § 8.

Konsekvenser av kraftlinjer

NVE har ikke gjort en grundig vurdering av kapasiteten i nettet, og tiltakshaver er selv ansvarlig for at avtale om nettilknytning er på plass før byggestart.

Samfunnsmessige fordeler

En eventuell utbygging av Holtan kraftverk vil gi 2,4 GWh i et gjennomsnittså. Små kraftverk bidrar i den politiske satsingen på fornybar energi. Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneier og generere skatteinntekter. Videre vil Holtan kraftverk styrke næringsgrunnlaget i området og vil dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning.

Oppsummering

Nederste del av Korsåga renner gjennom en bekkeløft med B-verdi. Bekkeløfta vil ikke bli berørt av kraftverket slik det nå er omsøkt, så fremt kraftstasjonen og avløpet utformes riktig. Holtan kraftverk er plassert slik at det kan få konsekvenser både for landskap og friluftsliv, men dette har ikke vært avgjørende for konsesjonsspørsmålet. Kraftverket kommer ikke i konflikt med ei flyttlei lokalisert på nordsiden av elva, og konsekvensene for reindriftsnæringa anses å være små.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE anbefaler at Holtan kraft AS får tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Holtan kraftverk på anbefalte vilkår.

Denne innstillingen gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til energiloven

Holtan kraft AS har framlagt planer om installasjon av elektrisk høyspentanlegg som innebærer 450 m/22 kV kabel til eksisterende linjenett.

Ingen høringsparter har uttalt seg negativt til linjetilknytningen. Virkningene av linjetilknytningen inngår i NVEs helhetsvurdering av planene, og er ikke avgjørende for vår innstilling.

Fauske Lysverk AS er områdekonsesjonær og skal ifølge søknaden stå for bygging og drift av anlegget. Vi finner det ikke nødvendig med en egen anleggskonsesjon etter energiloven for høyspenttilknytning til 22 kV nett. Nødvendige høyspentanlegg, inkludert transformering, kan bygges i medhold av nettselskapets områdekonsesjon.

Dersom Holtan kraft AS ønsker egen anleggskonsesjon, må det sendes inn søknad om dette når eksakt størrelse på elektriske installasjoner er klart. NVE kan da meddele egen anleggskonsesjon for kraftverket.

Fauske Lysverk AS skriver at tilknytning til 22 kV distribusjonsnett er mulig, og at vilkår om dette tas opp med dem. Nordlandsnett har kommentert at produksjon fra Holtan kraftverk ikke kan mates inn på nett hos dem før flaskehalsene i Salten trafostasjon og Sjønstå-Valljordlinja er utbedret. Tiltakshaver er klar over begrensningene i overordnet nett og forholder seg til dette.

NVE har ikke gjort en grundig vurdering av kapasiteten i nettet, og tiltakshaver er selv ansvarlig for at avtale om nettilknytning er på plass før byggestart. NVE vil ikke behandle detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjenning, jamfør konsesjonsvilkårenes post 4.

Forholdet til plan- og bygningsloven

Forskrift om byggesak (byggsaksforskriften) gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til forurensningsloven

Det må søkes Fylkesmannen om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har foreslått vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder Miljødirektoratet/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttene av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE

vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.

Merknader til anbefalte konsesjonsvilkår etter vannressursloven

Post 1: Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs innstilling og anbefaling av minstevannføring:

Middelvannføring	m ³ /s	0,215
Alminnelig lavvannføring	l/s	12
5-persentil sommer	l/s	17
5-persentil vinter	l/s	12
Maksimal slukeevne	l/s	400
Maksimal slukeevne i % av middelvannføring	%	186
Minste driftsvannføring	l/s	20

Tiltakshaver har forslått en minstevannføring på 12 l/s som tilsvarer alminnelig lavvannføring. Vi har ikke mottatt andre syn på størrelsen på minstevannføringen. Det er ikke registrert noen viktige naturverdier i tilknytning til vassdraget, som er avhengige av en betydelig minstevannføring. NVE mener likevel at det må slippes noe vann for å opprettholde en viss økologisk produksjon i elva.

Ut fra dette anbefaler NVE at det blir fastsatt en minstevannføring på 12 l/s hele året.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Dersom tilsiget er mindre enn minstevannføringskravet, skal hele tilsiget slippes forbi.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltenes utforming og plassering.

NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke bør forekomme. Kraftverket bør kjøres jevnt. Inntaksbassenget bør ikke benyttes til å oppnå økt driftstid, og det bør kun være små vannstandsvariasjoner knyttet til opp- og nedkjøring av kraftverket. Dette er primært av hensyn til naturens mangfold og mulig erosjonsfare.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Narvik og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Før utarbeidelse av tekniske planer for dam og vannvei kan igangsettes, må søknad om konsekvensklasse for gitt alternativ være sendt NVE og vedtak fattet. Konsekvensklassen er bestemmende for sikkerhetskravene som stilles til planlegging, bygging og drift og må derfor være avklart før arbeidet med tekniske planer starter.

NVEs miljøtilsyn vil ikke ta planer for landskap og miljø til behandling før anlegget har fått vedtak om konsekvensklasse.

NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet i nettet og at kostnadsfordelingen er avklart, jamfør våre merknader under avsnittet «forholdet til energiloven».

Nedenstående tabell søker å oppsummere føringer og krav som ligger til grunn for vår innstilling om konsesjon. Det kan likevel forekomme at det er gitt føringer andre steder i dokumentet som ikke har kommet med i tabellen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder.

NVE anbefaler at det blir gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Inntak	Inntaket skal utføres som en Coanda-løsning. Når samlelummen sprenges ut skal dette gjøres på mest mulig skånsom måte. Dette for å minimere inngrepet i landskapet, som er synlig fra Fauskeidet. Søker skriver at dammen blir omtrent tre meter bred og to meter høy. Teknisk løsning for dokumentasjon av slipp av minstevannføring skal godkjennes av NVE.
Vannvei	Rørgata skal sprenges/graves ned i sin helhet. Det skal tilstrebes at rørgata i størst mulig grad legges slik at terrenget skjuler den. Blant annet bør øverste del av rørgata i ei grøft litt nærmere elva, som avtalt på befaringen. Dette for å minimere sprengningsbehovet og inngrepet i landskapet. Arbeidet med rørgata skal foretas så hensynsfullt og skånsomt som mulig.
Kraftstasjon	Kraftstasjonen skal anlegges på vestsiden av den eksisterende inntaksdammen. Stasjonen må plasseres og utformes slik at den ikke påvirker bekkekløfta nedstrøms.
Største slukeevne	Søknaden oppgir 400 l/s.
Minste driftsvannføring	Søknaden oppgir 20 l/s.
Installert effekt	Søknaden oppgir 0,662 MW. Nøyaktig installert effekt kan justeres ved detaljplan.
Antall turbiner/turbintype	Søknaden oppgir 1 Peltonturbin. Turbintype kan justeres ved detaljplan.
Vei	Det skal anlegges en 830 m ny vei fra den eksisterende skogsbilveien opp til inntaket. Veien blir tre meter bred og må anlegges så skånsomt som mulig for å minimere landskapsinngrepet.

Det er angitt i tabellen hvorvidt det kan gjøres justeringer i forbindelse med detaljplanleggingen. Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Anlegg som ikke er bygget i samsvar med konsesjon og/eller planer godkjent av NVE, herunder også planlagt installert effekt og slukeevne, vil ikke være berettiget til å motta el-sertifikater. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen og Sametinget for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsending av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jamfør kulturminneloven § 8 (jamfør vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Vedlegg

Kart

